

БӨЛІМ: ТЕХНОЛОГИЯ

Жасанды интеллект деген не және ол қалай жұмыс істейді? Қазақстанға әсері

ЖАРИЯЛАНДЫ
28.05.2026

ТІРЕК СӨЗДЕР
Жасанды интеллект, Қазақстан,
нейрожелі, технология, цифрлық
тренд

СІЛТЕМЕ
<https://bilimger.kz/189003/>

Қазір бір смартфон сіздің дауысыңызды таниды, жол кептелісін болжайды, ал спутник суреттерінен өрттің ізін табады. Мұның бәрі бір технологияның әр қырын көрсетеді: жасанды интеллект.

НЕ БОЛЫП ЖАТЫР — КОНТЕКСТ

Жасанды интеллект, қысқаша ЖИ, адам сияқты ойламайды. Ол дерек ішіндегі үлгіні табады. Қарапайым тілмен айтқанда, ЖИ миллиондаған мысалды көріп, келесі қадамды ықтималдықпен болжайды. Сондықтан автокөліктерде жолақ ұстайды, смартфонда мәтінді толықтырады, компьютерде сурет жасайды, чиптерде энергияны үнемдейді, ал космоста спутник дерегін сүзеді.

Ол қалай жұмыс істейді

ЖИ-дің өзегі — модель. Модельге дерек беріледі. Ол қателеседі. Түзетіледі. Қайта үйренеді. Бұл процесс нейрожелі деп аталады. Қуатты чиптер осы есепті жылдамдатады. Сол себепті жаңа құрылғыларда ЖИ көбіне құрылғының өзінде жұмыс істей бастады. Бұл кешігу азаяды, құпия дерек бұлтқа аз барады.

БҰЛ БІЗГЕ (ҚАЗАҚСТАНДЫҚТАРҒА) НЕ БЕРДІ / НЕ БЕРЕДІ

Қазақстанда ЖИ ең алдымен тіл мен қызмет көрсетуге әсер етті. Қазақша сұранысты түсінетін чаттар, құжатты тез іздейтін жүйелер, банктегі алаяқтықты анықтайтын сүзгілер пайда болды. Ауылдағы интернет әлсіз болса да, жеңіл модельдер смартфонда жұмыс істей алады. Бұл білімге, медицинаға, шағын бизнеске пайдалы.

ПАЙДАЛАНУДЫҢ НАҚТЫ ЖОЛЫ / МЫСАЛДАР

- **Автокөлік:** жүргізушіге жол белгілерін ескертеді.
- **Смартфон:** дыбысты мәтінге айналдырады.
- **Компьютер:** құжатты қысқартады, код ұсынады.
- **Чип:** ЖИ есебін аз қуатпен орындайды.
- **Космос:** жер серігі түсірген кадрдан бұлт пен өртті ажыратады.

КЕМШІЛІКТЕРІ МЕН ҚАТЕРЛЕРІ (ОБЪЕКТИВТІ)

ЖИ кейде сенімді естілетін, бірақ жалған жауап береді. Бұл — галлюцинация. Тағы бір мәселе — дерек құпиялығы. Қате модель әділетсіз шешім шығара алады. Егер оны тексерусіз қолдансақ, қате тез тарайды. ЖИ-ге сену керек, бірақ соқыр сенім қауіпті.

БОЛАШАҒЫ

Алдағы бағыт біреу: ЖИ көрінбейтін құралға айналады. Ол жеке қосымша емес, барлық сервистің ішінде тұрады. Қазақ тілін жақсырақ түсінетін, офлайн жұмыс істейтін, арзан құрылғыға сыйатын модельдер маңызды болады. Сол кезде ЖИ үлкен жаңалық емес, күнделікті әдетке айналады.

ҚМ АА Күәлік нөмірі: **KZ45VPY00102718** — ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі

© 2026 **Bilimger.kz** Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық мазмұн авторлық құқықпен қорғалған.